

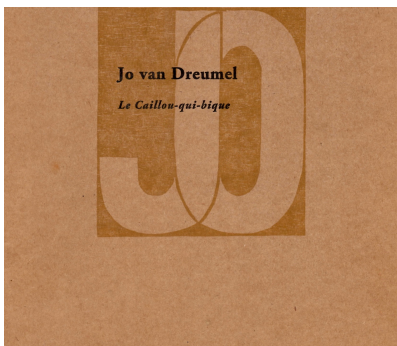
Robert Terwindt, Strand I 2015.
Olieverf op doek 100 x 120 cm

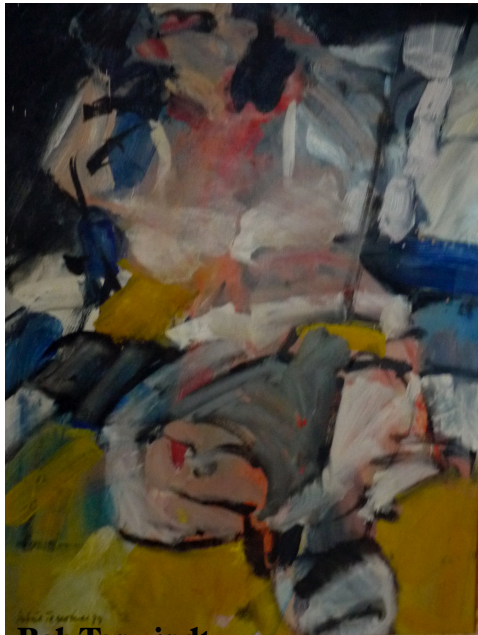
Zestig jaar toveren

Toespraak bij de opening van de expositie van Rob Terwindt

Jo van Dreumel
le Caillou-qui-bique
Nijmegen (1991)

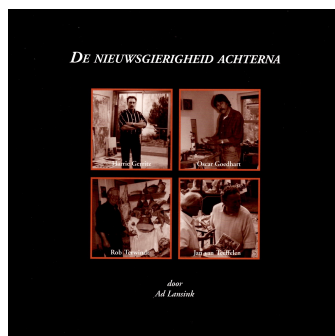

Veertig jaar geleden was Nijmegen 'groot genoeg om een flink aantal kunstenaars te herbergen, maar klein genoeg om ze allemaal bij elkaar te houden op een beperkt gebied. Zo bestond er een café met de Reperbahnachtige naam City Bar. Wie daar regelmatig kwam, ontmoette daar de gevorderde garde kunstenaars uit de stad. Het café bood ook onderdak aan journalisten en vogels van allerlei pluimage. Het was een plaats waar kunst, cultuur en politiek duchtig onderhanden werden genomen'. Dat zijn niet mijn woorden, maar die van Dan van Golberdinge in: 'Jo van Dreumel - le Caillou-qui-bique', het boek waarmee vrienden de in 1991 te vroeg overleden kunstenaar eerden. Rob Terwindt schonk mij een exemplaar, toen wij in zijn atelier herinneringen ophaalden aan de City Bar. Ik was lange tijd de enige vogel van politiek pluimage, die dan ook duchtig onder handen werd genomen, door journalisten en kunstenaars. Dat de ene stamgast forser uitpakte dan de andere lag voor de hand. Hoe het ook zij: in de befaamde City Bar leerde ik Rob Terwindt kennen, naast kunstenaars als Ed van Teeseling, Geert Jan van Oostende, Nel Linssen, Oscar Goedhart, Theo Elfrink, Harry van Kuyk, Klaus van de Locht en Kees Raymakers. Rob was trouwens ook aanwezig, wanneer hij er niet was. Vanaf het plafond keek een forse, door hem geschilderde keizer op ons neer. In het café van Jo Samson, onbetwistbaar domein van krant, kunst en kroegtijgers was het in de jaren zeventig goed toeven, vooral op vrijdagen, wanneer stevige discussies meer saamhorigheid opleverden dan toevallige bezoekers voor

Rob Terwindt:

Impressie uit de tijd van
Het Scholleke (1974)

De Nieuwsgierigheid Achterna

Publicatie bij 'Uit de
Kamer, uit de kunst' met
werk van Harrie Gerritz,
Oscar Goedhart en Rob
Terwindt', juni 1998,
Nieuwspoort, den Haag

mogelijk hielden. Hoewel er meer werd ingenomen dan uitgepraat, was de verbondenheid groot. Het Scholleke, de visclub, waarvan Rob Terwindt de eminente voorzitter was, bestaat niet meer evenmin als de kroeg. De City Bar heeft plaats gemaakt voor De Blonde Pater. Ook uitbater Jo Samson is niet meer onder ons. Maar de geest van de stamgasten van destijds leeft voort op het kroegschilderij, dat Rob Terwindt in 1977 schilderde, en in de hoofden en harten van de vrienden van toen, nu en morgen.

Ik kan niet aangeven, van welke kunstenaar ik het meest heb geleerd. Het was de interactie met en in het gemêleerde gezelschap, die er toe deed. Maar vast staat wel, dat de vonk van herkenning bij Rob Terwindt snel oversprong, door zijn persoon, zijn stem en zijn kleurrijke doeken die mij vanaf het eerste begin boeiden. De eerste aanwinst moest ik wel ruilen. Maar dat lag aan ons interieur, niet aan de kunstenaar. Het blijft een voorrecht Rob te hebben leren kennen en waarderen, in meer opzichten, in voor- en tegenspoed. Dat de vonken van herkenning in beide richtingen oversprongen, bleek uit de vraag van Rob - ruim 25 jaar geleden - om zijn expositie bij Galerie Interart in Heeswijk- Dinther te openen. Hij liep daarbij nogal wat risico. Veel kunstliefhebbers geven politici hooguit het voordeel van de twijfel. En sommige outsiders beweerden toen al, dat een parlementaire ijzervreter in een galerie niets te zoeken had, laat staan te praten. Die 'parlementaire ijzervreter' vroeg Rob Terwindt, Harrie Gerritz - die langs een heel andere manier op mijn weg was gekomen, ook blijvend - en Oscar Goedhart als Nijmeegse kunstvrienden hun werk te exposeren in Nieuwspoort, bij mijn afscheid als lid van de Tweede Kamer. Max de Bok - politiek journalist, inmiddels Hagenees, maar ook City Bar-kenner - opende in 1998 die expositie, en zei onder meer: 'Vormentaal, die de eigen interpretatie van de kijker prikkelt. Zijn het de weglopende vormen, de dramatiek, de hartstocht, het figuratieve, dat bijna non-figuratief is. Of is het precies andersom? Is dat het wat zo boeit? Wat het ook is, ik voel me door een doek van Rob Terwindt altijd gegrepen'.

Dat was 1998. Terug naar vandaag. Onlangs weer eens rondkijkend in het atelier van Rob Terwindt, moest ik denken aan een stelling, die ik in 1964 bij de verdediging van mijn proefschrift wilde voorleggen aan natuurfilosoof Dries van

Melsen. Die stelling ging over het verschil tussen inductie en deductie. De befaamde hoogleraar koos echter voor een stelling over verantwoordelijkheid van uitgevers. Achteraf was dat maar goed ook, want mijn voorkeur voor hypothetisch-deductieve wetenschap heb ik later ingeruild voor de inductieve route, gestoeld is op creativiteit en inspiratie. Rob Terwindt mag soms wel beweren, dat inspiratie 'om niets te doen' ook mooi is. Maar hij grijpt in zijn hoofd ook terug op dromen. Uit al dan niet toevallige inwerking van gedachten en gebeurtenissen ontstaan nieuwe dingen en denkbeelden. Van een afgeleid iets zoals bij deductie is dus geen sprake, en voortborduren op eerdere gedachten of vondsten van andere onderzoekers of kunstenaars evenmin.

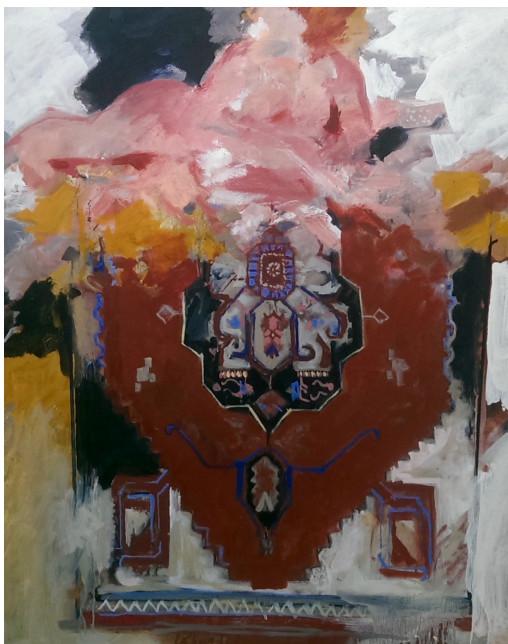
Robert Terwindt

Schilderijen 2010 - 2015

Galerie de Natris

18-10-2015 : 25-11-2015

Kunstenaars met een eigen beeldtaal en een uniek handschrift - zoals Rob Terwindt - maken creativiteit letterlijk en figuurlijk waar, naar vorm en inhoud. Zij laten zich niet of nauwelijks inspireren door voorgangers, maar zoeken en vinden hun eigen weg in de onbegrensde wereld van de kunst. Mij past bescheidenheid. Toch durf ik het inductieve en dus creatieve en unieke karakter van Rob's schilderijen te benadrukken. Zijn inductieve elementen zijn talrijk: oude ansichtkaarten, haringen uit Groesbeek, kleuren van de zee (die steeds weer terugkeert als thema), landschappen van Normandier, wijnen van overal, geschriften

van Marcel Proust, beelden uit Afrika, de Ooijpolder, prentbriefkaarten van de Eerste Wereldoorlog, vrouwen van vrijwel alle leeftijden (ook een geliefd onderwerp). Rob Terwindt heeft in de zestig jaar van zijn kunstenaarschap een eigen handschrift ontwikkeld, dat even uniek als tijdloos is, even karakteristiek als aantrekkelijk. Of het nu vrouwen of vissen zijn, vensters of zeegezichten, ridders of paarden, of combinaties: hele en zelfs halve kenners zien vrijwel meteen, dat zij met een 'Terwindt' te doen hebben. De ene keer overweldigt de kleurstelling, de andere keer de compositie. 'Het gaat niet om het thema, maar om de manier van schilderen en om het ontdekken wat ik bedoel', aldus Rob Terwindt, die zijn werk

een kwestie van toveren vindt. En dat al bijna zestig jaar lang. Zo ontstaan telkens series van vijf of meer doeken, die de kunstenaar vaak zelf verrassen. Want Rob Terwindt mag dan snel schilderen, met plamuurmes de olieverf op het doek brengen, lijnen aanbrengen met een penseel, verf weghalen met oude kranten: dat neemt niet weg, dat reflectie ook nodig is. Even uitrusten, omdat het na een uur schilderen echt op is. En ook om te zien wat anders moet of beter kan. Het blijft een uitdaging en opgave: onzekerheid omvormen tot zekere beelden, die voor zichzelf spreken.

Voor Rob Terwindt is schilderen een voortdurend leerproces. Eigenlijk komt er nooit een eind aan. Dat leerproces heeft een grote reeks krachtige, bijna monumentale schilderijen opgeleverd, waarin kleuren - ook door hun tegenstellingen - een bijzondere functie vervullen. In Rob's figuratieve, meervoudige en kleurrijke wereld gebeurt van alles en nog wat, op het strand, bij een veldslag, op zee of waar dan ook. Wanneer op het eerste gezicht het voorstellingsvermogen te kort schiet, neem dan even de tijd zoals de kunstenaar dat tijdens het schilderen doet. Laat het beeld of de figuren op je inwerken, om dan de bedoeling(en) van Rob Terwindt geleidelijk te doorgronden. De kunstenaar, die naar eigen zeggen hartstocht verbindt met verf en kleur, vindt dat 'de kijker wat te doen moet hebben. Hij moet met zijn fantasie het beeld verder invullen'. Dat klopt: thuis kijk ik iedere dag naar Rob's verbeelding van de 'Ontvoering van Europa', een even dramatische als vrolijke vertaling van de befaamde mythe. Het zal menig kijker (en koper?) net zo vergaan. Dat

komt, omdat de doeken van Rob Terwindt gedrevenheid paren aan terughoudendheid, veelkleurigheid aan eenvoud, zeggingskracht aan stilte. Die paradoxale spanning slingert de toeschouwer heen en weer tussen verbeelding en werkelijkheid. De titels bieden enig houvast. Zij zijn een kader voor reflectie, wellicht een handvat voor vreugde of verdriet. Maar de vreugde moet het uiteindelijk wel winnen. Dat vind ik, en Rob Terwindt - de schilderende tovenaars of is het andersom? - waarschijnlijk ook.

Robert Terwindt

De ontvoering van
Europa (1984) - Olieverf
op doek, 120 x 100 cm

